

ע"פ 4154/16 - רונן דהוד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4154/16

כבוד השופט א' חיות
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט ד' ברק-ארז

לפני:

רונן דהוד

המעורער:

נ ג ז

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב'
השופט ד' פיש) מתאריך 04.04.2016 ב-ת"פ
45432-11-15

תאריך הישיבה:
(09.01.2017) י"א בטבת התשע"ז

בשם המערער:
עו"ד אביב חזזה

בשם המשיבה:
עו"ד חיים שוייצר

פסק דין

השופט ח' מלצר:

1. לפנינו ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט ד' פיש) ב-ת"פ 45432-11-15. במסגרת

עמוד 1

גזר הדין הושטו על המערער העונשים הבאים: 45 חודשי מאסר בפועל, בגין תקופת מעצרו, שהחלה בתאריך 02.11.2015; 12 חודשי מאסר על תנאי במשך 3 שנים מיום שחרורו ממשרר, שיופיע מידה שהמעערר יעבור עבירה נשק מסוג פשע, וקנס בסך 18,000 ש"ח, שנקבע כי ישולם עד לתאריך 31.12.2016.

נביא להלן את הנתונים הדורשים להכרעה.

רקע

2. בתאריך 07.03.2016, בית המשפט המחוזי הנכבד הרשיע את המערער, על פי הودאותו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה בין הצדדים לעניין העונש.

3. כתוב האישום המתווך, בו המערער הודה, כלל שני אישומים, שיפורטו להלן:

(א) במסגרת האישום הראשון - נאמר כי במועד שאיןנו ידוע במדויק למשיבה, המערער סיכם עם תאمير כיוף (להלן: תאمير) למכור יחד אמצעי לחימה, שהוחזקו על ידם ללא רשות לפיפין, לסוכן משטרתי (להלן: הסוכן). בתחילת חודש אוגוסט 2015, הסוכן ישב בחצר ביתו של תאمير, עם המערער, תאмир, ו-ויליד פרו (להלן: וויליד). בשלב מסוים, תאimir ניגש לביתו, ושב כשהוא מחזיק באקדח מסוג יריחו (להלן: האקדח). תאimir הציג את האקדח ל-סוכן בנוכחותו של וויליד. המערער אמר ל-סוכן כי שוויו של האקדח הוא 30,000 ש"ח, והציע למכור אותו ל-סוכן תמורת נשק מסוג קלציניקוב.

בתאריך 25.08.2015, המערער ו-תאimir שוחחו עם הסוכן בטלפון, וקבעו לבצע עסקה למכירת האקדח לו-סוכן תמורת תשלום סך של 26,700 ש"ח. בשעות אחר הצהרים, תאimir ו-הסוכן שוחחו שוב בטלפון, והסוכן הודיע לתאimir שהוא במקום המפגש שנקבע. תאimir אמר ל-סוכן שישלח את המערער לאסוף אותו. כעבור מספר דקות וויליד הגיע למקום המפגש ברכב, והסוכן ביקש ממנו שיקח אותו לביתו של תאimir. עם הגיעם לביתו של תאimir, המערער התקשר ל-סוכן לברר היכן הוא, הסוכן השיב כי הגיע לביתו של תאimir, והמעערער אמר שגם הוא הגיע באותו מקום.

הסוכן וויליד נכנסו לחצר ביתו של תאimir, שם ישב תאimir, כאשר בסמוך לרגליו מונח כובע גרב ובו האקדח, עם מחסנית ריקה ו קופסה עם 31 כדורים בקוטר 9 מ"מ (להלן ייחדיו: הנשק). תאimir אמר ל-סוכן כי הוא בדק את האקדח. הסוכן בדק את האקדח, ולאחר מכן הסוכן מסר לתאimir סך של 26,700 ש"ח תמורתו. תאimir וויליד ספרו את הכספי, והסוכן הכנס את הנשק לתוך קופסת קרטון. בשלב זה, המערער הגיע למקום ברכב והסייע ל-סוכן לכיוון היציאה מהכפר בו שהיה. במהלך הנסיעה, המערער שאל את הסוכן אם יש לו אקדח מסוג FN למקרה, ובនוסף הוא ביקש מהסוכן לראות את האקדח בפעם الأخيرة, וזאת בעונה כי האקדח שהוא אצלו זמן רב. הסוכן פתח את הקופסה והציג למערער את האקדח. ביציאה מהכפר הסוכן ירד מרכבו של המערער, כשהוא נושא עימו את הנשק.

במסגרת האישום הראשון – המערער הורשע בביצוע העבירות הבאות: שחר בנשך שלא כדין, עבירה לפי סעיפים (ב2) + (ג) + סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ועבירות בנשך (החזקת ונשיה).

עבירה לפי סעיפים 144(א) רישא וסיפה + 144(ב) רישא וסיפה + סעיף 29 לחוק העונשין.

(ב) במסגרת האישום השני נאמר כי בתאריך 16.09.2015 המערער התקשר לסתוק והציג שימכו לו רובה ציד ואקדה מסוג FN. למחמת היום, בשעות אחר הצהרים, המערער והסתוק שוחחו בטלפון וקבעו לבצע בינויהם עסקה לממכר רוּבָה ציד תמורת סך של 11,000 ש"ח. מאוחר יותר, הסתוק והמערער שוחחו שוב, והסתוק הודיע לumarur שהוא ממתיין לו בתחנת האוטובוס בכניסה לכפר בו שהו. כעבור מספר דקות, המערער הגיע יחד עם אחר ברכבת, סמוך למקום המפגש, כאשר המערער מחזיק עימו רוּבָה ציד מאולתר, ולא כפי שסוכם. המערער עצר את רכבו בסמוך לסתוק, הסתוק עלה לרכב, והumarur נסע מהמקום. בשלב זה, ובعود המערער נוהג ברכבת בתחום הכפר, הסתוק פתח שמייכה שהיתה מונחת מתחת לרגלו, וראה שבתוכה נמצא רוּבָה הציד המאולתר ולא רוּבָה ציד מקורי, כפי שסוכם, ואמר לumarur שילם לו רק 5,000 ש"ח. הסתוק מסר לumarur סכום זה. המערער השיב בחיוב לשאלת הסתוק אם רוּבָה הצד המאולתר עובד והוסיף כי אף ניסה אותו. בתום המפגש הסתוק ירד מרכבו של המערער כשהוא נשא אליו את השמייכה ובתוכה רוּבָה הצד המאולתר.

במסגרת האישום השני – המערער הורשע בביצוע העבירות הבאות: סחר בנשק שלא כדין, לפי סעיפים 144(ב)(ב)
+ (ג) + סעיף 29 לחוק העונשין), ועבירות בנשק (החזקקה ונשיה) לפי סעיפים 144(א) רישא + (ב) רישא + סעיף 29
לחוק העונשין.

גזר דיןו של בית המשפט המחוזי הנכבד

4. בתאריך 04.04.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד גזר את דיןו של המערער. במסגרת גזר הדין נקבע כי מדובר, בנסיבות, שני אירועים נפרדים, שבוצעו במועדים ובמקומות שונים, כאשר בנסיבות בוצעו שתי עסקאות עצמאיות בהן נמכרו סוג כל' נשק שונים. בית המשפט המחוזי הנכבד עמד עוד בגזר דין על הערך החברתי שנפגע כתוצאה מעשי המערער – שמירה על שלום הציבור. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע ביחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות – כי המעשים בהם המערער הורשע בוצעו על ידו תוך תכנון מוקדם, וכי חילקו של המערער בשני האישומים היה מהותי: באישום הראשון המערער מלא תפקיד של מתווך גם נטל חלק בביצוע העבירות, למרות שלא נכח פיזית במקום, בשל תקלת מקרית, ובאישורו השני המערער נטל את התפקיד המרכזי. ביחס למידניות הענישה הנהוגה נקבע, בין היתר, כי אין מקום לקבוע מתחם שונה לגבי כל אחד מהאישומים לאחר שהdamnion ביניהם גדול מהשוני. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי מתחם העונש ההולם, בגין כל אחד משני האישומים, נוע, בנסיבות, בין שנתיים לחמש שנים מסר בפועל.

5. ביחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בית המשפט המחוזי הנכבד שקל לטבות המערער, בגין המתחם ההולם, את הודהתו במסגרת הסדר הטיעון, ואת הפגיעה של העונש בנסיבותו של המערער, ואת עברו הפלוי, אשר איןנו מכבד, ואף התיישן.

6. בסיכום הדברים – בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי יש מקום לקבוע עונש כולל לכל האירועים, ולאחר מכן הוא השית על המערער את העונשים המפורטים בפסקה 1 שלעיל.

טענות הצדדים

7. בא-כוח המערער טען בהודעת הערעור, ובדיון שהתקיים בפנינו בתאריך 09.01.2017 כי העונש שהושת על המערער סוטה באופן קיצוני מן העונש ההולם את חומרת מעשיו ומידניות העונשה המקובלות. לשיטת המערער, בית המשפט המחויז הנכבד שגה בכך שקבע מתחם עונש נפרד לכל אישום, לאור הדמיון הרב, לשיטתו, בין שני האישומים ואשר נעשו, לשיטתו, על יסוד תוכנית מתמשכת אחת. לשיטת המערער, היה מקום להגדיר את שני האישומים בהם הורשע כאירוע אחד לצורך גזירת הדין. עוד נטען כי בית המשפט המחויז הנכבד שגה בכך שקבע מתחם עונש הולם זהה לשני האישומים, למרות שבאיםו השני, דבר על נשק שאינו תקין. המערער טוען עוד כי על תאמיר הושת, בגין הרשעתו בכתב אישום מתיוקן, בנסיבות מסויאי האישום הראשוני, עונש של 30 חודשים מאסר בפועל בגין האישום הראשוני (ראו: ת"פ (חיפה) 45446-11-15 מדינת ישראל נ' כיוף (2016.05.01) (כב' השופט א' לוי)), וזאת, לשיטתו, חרף כך חלקו המרכזי של תאמיר במעשים, התסקיר השלילי שניתן בעינויו של תאמיר, ובשים לב לכך שתאמיר ביצע את העבירות בהן הורשע שעיה היה נתון ב"מעצר בית". המערער טוען עוד כי בית המשפט המחויז הנכבד לא נתן משקל הולם להודיתו בכתב האישום המתוקן, ולנסיבות האישיות. בסיקום הדברים, המערער מבקש להפחית באופן ממשי מעונש המאסר שהושת עליו, וכן להתערב בעונש הקנס, למצער, לעניין מועד ואופן התשלום.

8. המשיבה טענת, מנגד, כי דין הערעור להידחות. לגישת המשיבה בעבירות נשק ראייה ענישה מחמירה וזאת בשל חומרתן של עבירות אלו. לטענת המשיבה, העונש שהושת על המערער אינו סוטה לחומרה מהעונש ההולם את נסיבות ביצוע העבירות בהן הורשע. המשיבה מוסיפה וטענת כי אין הבדל משמעותי בין חלקו של המערער לחלקו של תאמיר בעבירות, מושא האישום הראשוני.

עתה לאחר שהציגנו את הנתונים הרלבנטיים – נעבור לילוב הדברים.

דין והכרעה

9. לאחר בחינת נימוקי הערעור ושמיעת טיעוני בא-כוח הצדדים - הגיעו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות. להלן יבואו עיקרי הטעמים למסקנתנו זו.

10. הלכה היא כי ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהוטל על-ידי הערכאה הדינונית, אלא במקרים חריגים של סטייה קיצונית מדיניות העונשה במקרים דומים, או כאשר מדובר בטעות מהותית שנפללה בגורם הדיון, או מקום בו ישן נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת (ראו: ע"פ 1630/14 אבו שendi נ' מדינת ישראל (2014.02.04); ע"פ 5564/12 מסאראה נ' מדינת ישראל (2015.03.03); ע"פ 5900/15 מוזע נ' מדינת ישראל (2016.10.05)). במקרה דנן לא מצאנו כי העונש שנגזר על המערער יסודו בטעות, או כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את קבלת הערעור.

11. בפסקתנו נקבע, לא אחת, כי יש לראות את תופעת הסחר הבלתי-חוקי בנשך בחומרה רבה. נפסק כי לא ניתן להשלים עם קיומו של "שוק" מחרתני בלתי-חוקי למכירת כל נשך, וגידיעתו היא תנאי הכרחי למיגורם של מעשי אלימות חמורים, המתרכחים במקריםות מדאינה. אלה מתאפשרים, בין היתר, בשל הימצאותם של כל נשך בידי עבריין (ראו: ע"פ 6542/11 מוקטראן נ' מדינת ישראל, פיסקה 6 (2013.02.25)). הדבר חמור שבעתים במצבות הישראלית, שבה נשך המוחזק באופן בלתי חוקי עלול להגיע אף לידי מעורבים בפעולות חבלנית עונית על רקע ביטחוני (ראו: ע"פ 5814/14 עספור נ' מדינת ישראל, פיסקה 6 (2015.06.14) (להלן: עניין עספור)). ואכן, המגמה בשנים האחרונות לגבי עבירות נשך היא של החמרה ברמת עונשם של המעורבים בהן ומתן ביטוי עונשי הולם את הסכנה

הנש��ת מהם (ראו: ע"פ 11/2251 נפאע נ' מדינת ישראל, פיסקה 5 (04.12.2011); ע"פ 16/1397 מדינת ישראל נ' חמאל, פיסקה 12 (06.09.2016)).

בהתאם לכך נפסק ב-ע"פ 3877 ג'באיי נ' מדינת ישראל (17.11.2016) כדלקמן:

"בית משפט זה עמד פעמיים רבות על החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות בנשך ובכללן העבירה של החזקת נשך או נשיאתו שלא כדין. עבירות אלה מקומות סיכון חמור לשום הציבור וביתחוננו ומחייבות ליתן ביטוי עונשי הולם ומרתיע באמצעות הרחקת מבצע העבירה מן החברה לתקופת מסר ממשית לריצוי בפועל... עוד נפסק כי חומרתן של העבירות בנשך אינה מסתכמת רק בנזק שאירע בפועל, כי אם בפוטנציאל הנזק הנובע מאותן עבירות" (שם, בפסקה 6; בהשחתת הפניות – ח"מ).

12. בעניינו, המערער הורשע בעבירות של סחר בנשך וUBEIRUT_NASHK, שני אישומים שונים שבוצעו לאחר תכנון מוקדם ושבהם, כך נקבע, חלקו של המערער – היה מהותי. לפי קביעות בית המשפט המחויז הנכבד, במסגרת האישום הראשון המערער מילא תפקיד של מתווך, אף לקח חלק בביצוע העבירות, וזאת למרות שלא נכח פיזית במקום. במסגרת האישום השני, המערער הסיע את הסוכן לכיוון היציאה מהכפר, שאל אותו אם יש בידו אקדח מסווג FN לשם מכירתו, ואף ציין בפני הסוכן שהאקדח חזק בידו זמן ניכר. במסגרת האישום השני, המערער היה בעל תפקיד מרכזי בהחזקת וסחר של רובה ציד מאולתר, אשר נקבע כי הוא מסוגל לירות ו"בכוחו להמית אדם" (ראו: פיסקה 3 לגזר הדין). אם בכך לא די, המערער ציין בפני הסוכן במעמד העיטה שרובה הצד המאולתר פועל, והוא אף נושא על-ידי.

13. עקרון אחידות העונישה מורה כי במצבים דומים מבחינת אופי העבירות ונסיבותיהם האישיות של הנאים, ראוי להחיל במידת האפשר שיקולי עונישה דומים (ראו: עניין עספור, בפסקה 7). עם זאת, נפסק כי אין מדובר בכלל "מתמטי", וכי אין דין אחד לכל העבריינים המורשעים באותו סוג של עבירות (ראו: ע"פ 15/5080 עביד נ' מדינת ישראל, פיסקה 15 (10.03.2016)). במקרה דנן, נקבע כי מעורבותו של המערער בעיטה נשך, מושא האישום הראשון, הייתה "משנית", וזאת גם שתאמיר אכן היה "הערין העיקרי" (ראו: עמ' 8 לגזר הדין בעניינו של תאمير). בית המשפט המחויז הנכבד השית על תאمير, בגין מעורבותו במעשים, מושא האישום הראשון – עונש של 30 חודשים מסר בפועל (שירוצה במקביל, ובוחוף לעונש מסר בפועל בן 3 חודשים שנגזר עליו בגין עבירות סמיים). במובחן מתאمير, המערער הורשע, כזכור, בשני אישומים, שככלו החזקה וסחר בשני כלי נשך שונים. בנסיבות אלו, לא מצאנו כי עונשו של המערער סוטה מעיקרון אחידות העונישה.

14. לבסוףAINENO סברים שיש בטענתו של המערער כי מדובר באירוע אחד כדי להוציא לו (ראו: ע"פ 13/4910 ג'ابر נ' מדינת ישראל (29.10.2014)). מבלילו לקבע מסורות بشأنת הסיווג העונייני המדוייק הרואי במקרה דנן – נציין כי בית המשפט המחויז הנכבד השית על המערער עונש כולל, אשר הולם את חומרת העבירות בהן הורשע, ולא מצאנו טעם טוב להתערב בו (ראו: ע"פ 11/318 מדינת ישראל נ' ערבע (05.12.2011); ע"פ 13/7317 ח'אב נ' מדינת ישראל (19.05.2014); עניינו גם: ע"פ 14/6341 בן אישטי נ' מדינת ישראל, פיסקה 15 (18.07.2015)).

15. נכון כל האמור לעיל – הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"א בטבת התשע"ז (19.01.2017).

שופט

שופט

שופט
